

GEOMETRIE LÁSKY

Čtrnáct skutků milosrdenství

Co říká papež František?

Vroucně si přeji, aby křesťanský lid během svatého roku přemýšlel o *skutcích tělesného a duchovního milosrdenství*. To bude způsob, jak probouzet naše svědomí často ukolébané tváří v tvář dramatu chudoby a jak hlouběji pronikat k jádru evangelia, kde Boží milosrdenství upřednostňuje chudé. (...)

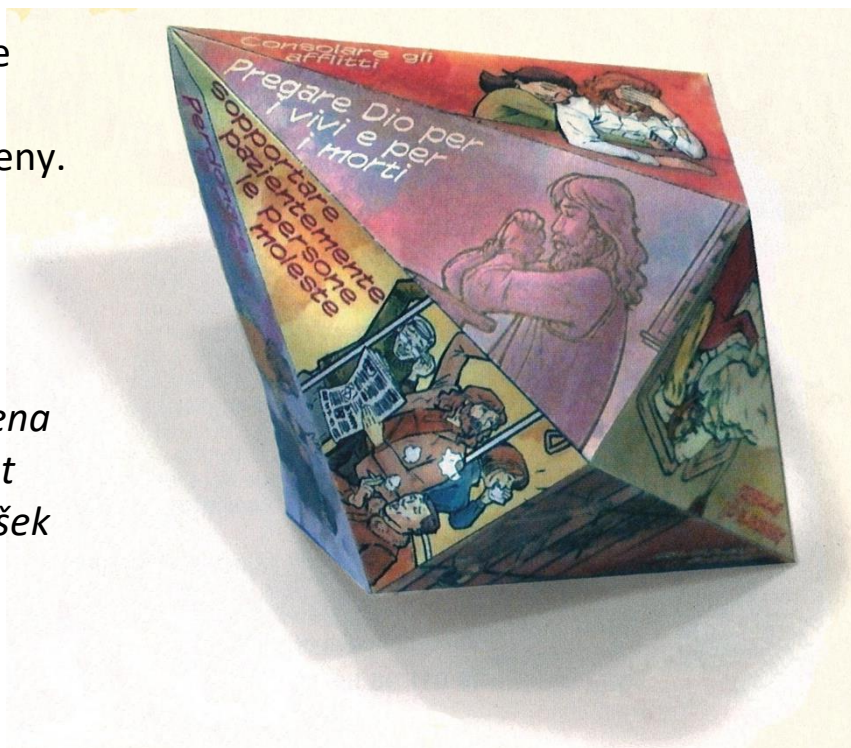
V každém z těchto „nejmenších“ je přítomen sám Kristus. Jeho tělo se stává znovu viditelným coby tělo, které je zmučené, bolavé, zbité, podvyživené a na útěku... abychom jej rozpoznali, dotýkali se jej a poskytovali mu péči. Nezapomeňme na slova svatého Jana od Kříže: „Na sklonku života budeme souzeni podle lásky.“ (Misericordiae Vultus, 15)

Vyrobme mnohostěn skutků milosrdenství!

Následující stránky nabízejí průběžnou reflexi čtrnácti skutků milosrdenství, kterou je možné nabídnout mládeži i dospělým.

Skutky jsou rozděleny do tematických skupin, takže mohou být v pěti postních týdnech postupně prohloubeny.

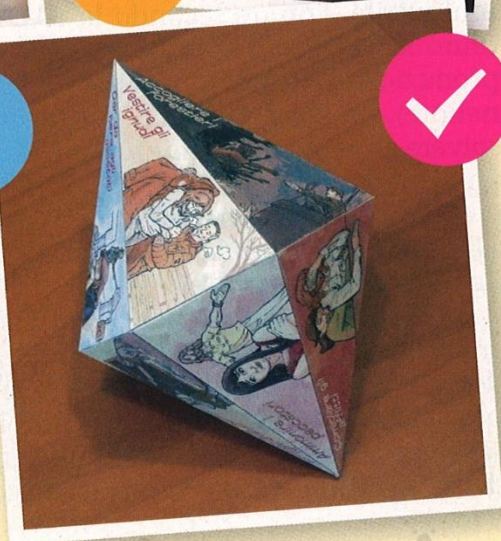
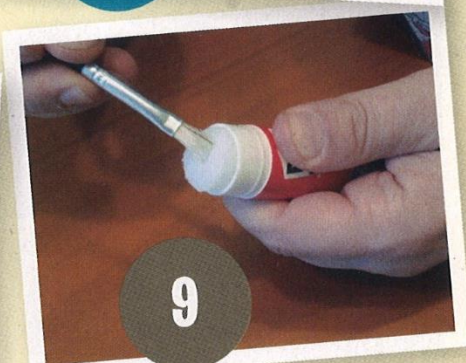
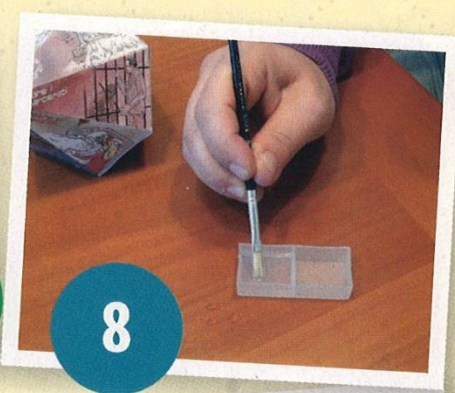
„Veškerá pastorační činnost církve by měla být prostoupena něžností; nic nesmí postrádat milosrdenství.“ Papež František

MNOHOSTĚN SKUTKŮ LÁSKY

Postní speciál

Dvojitá pyramida skutků lásky nám může připomínat náš křesťanský styl života nebo také hru – při roztočení nás inspiruje k různým způsobům služby. Stačí vystříhnout, ohnout okraje a přilepit k sobě protilehlé bílé plochy (pro tisk je vhodnější použít tvrdší papír). Tak do toho! 😊

1. postní týden I

1. Dávat jíst hladovým
2. Dávat pít žíznivým
3. Oblékat nahé

Tyto skutky tradice nazývá již od doby církevních otců skutky „tělesného milosrdenství“. Jsou to konkrétní projevy lásky k bližnímu, které Ježíš přijímá, jako by byly prokázány jemu samému (srov. Mt 25). První tři se týkají základních lidských potřeb: jídla, pití a oblečení. Někteří lidé je z různých důvodů nemohou uspokojit. Společenství, které si Ježíš přeje, se o ně tímto způsobem může postarat.

Svět volá

- Údaje OSN z roku 2015 hovoří o více než 800 milionech extrémně chudých a podvyživených lidí. A přesto podle FAO (Organizace pro výživu a zemědělství OSN) se každý rok ztratí nebo vyhodí třetina celkové produkce potravin (1,3 miliardy tun). Jedna čtvrtina tohoto objemu by stačila na vyřešení hladu na celém světě!
- Přístup k pitné vodě mají jen 4,2 miliardy lidí (tři čtvrtiny světové populace).
- V každém městě světa můžeme narazit na někoho, kdo žije na ulici a prosí o základní potřeby k životu: říkáme jim žebráci, pobudové, bezdomovci, vandráci... Často se nám zdají být neviditelní, ale i oni mají obrovskou potřebu být viděni a uznáváni, touží po laskavém dotyku a respektování jejich důstojnosti.

BOŽÍ STYL

- Ať už tomu věříme nebo ne, Bůh se o nás stále zajímá. Je pozorný, protože zdarma a každodenně dává lidem to, co je nezbytné pro přežití.
- On nedělá rozdíly: „Dává slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé.“ (Mt 5,45)

1. postní týden II

Mluvmě o tom

- Papež František řekl, že vyhodíme-li chléb, jako bychom ho „ukradli ze stolu chudého“. Co všechno můžeme udělat, abychom neplýtvali jídlem a vodou, které jsou v mnohých částech světa tak vzácné?
- Každý člověk hladoví a žízni po mnoha věcech, často nehmotných: po respektu, spravedlnosti, blízkosti, náklonosti. Co konkrétního můžeme udělat, abychom pomohli našim sousedům, příbuzným, kamarádům nebo spolužákům tyto potřeby naplnit?
- Skupina si může vzít na starost konkrétního člověka z farnosti – komunity, který je v nesnázích, a každý člen se podle možnosti postará o jednu jeho potřebu (oblečení, náklady na bydlení, potraviny apod.)

Církev v akci

- Katolická Charita je přítomna ve sto šedesáti zemích světa a materiálně pomáhá 106 milionům lidí (data z roku 2015).
- V Itálii je 449 jídelen pro chudé zřizovaných křesťanskými organizacemi. Poslední dostupná data hovoří o 6 milionech jídel v hodnotě 27 milionů euro, ale tato čísla se stále zvyšují.
- Všechny velké diecéze organizují projekty na sběr použitých oděvů, jejich další distribuci nebo využití v textilním průmyslu.

SVĚDECTVÍ

Prezident Evropské komise Junker zmiňoval muže, který může být dobrým příkladem pro Evropu. Jmenuje se **Dionysis Arvanitakis** a je pekařem z řeckého ostrova Kos. V létě 2015 každý den vyjel do přístavu se svou dodávkou plnou chleba. Nemohl zůstat necitlivý vůči uprchlíkům, kteří se dostali na břeh bez jídla, protože on sám v patnácti letech jako mladý emigrant trpěl v Austrálii hladem. Každý den připravil o metrák chleba navíc oproti tomu, co prodal. Nevydělal tím nic jiného než vděčný pohled toho, komu pomohl.

*Milý Pane Bože,
v této postní době
nám dej dobré srdce.
Srdce bijící nadšením
pro věci dobré a krásné.
Srdce otevřené, které bude
citlivé vůči každému
a vstane se proti překážkám,
když to někdo bude potřebovat.
Srdce citlivé, které neztvrdne
kvůli chybám druhých,
ale bude umět pochopit a odpustit.*

Co my s tím?

- Nejsme schopni změnit celý svět, můžeme se ale naučit dívat se na něj srdcem. Všímat si přátel a bližních a ptát se, po čem hladoví a žízni. A pak udělat něco konkrétního, abychom jim pomohli. Ježíš říká, že i jedna sklenice vody nabídnutá tomu nejmenšímu bude odměněna (srov. Mt 10,42).
- Jeden laskavý čin nebo úsměv mají moc někomu změnit smolný den. Začneme právě zde!

2. postní týden I

4. Přijímat cizince

5. Starat se o nemocné

6. Navštěvovat vězněné

7. Pohřbívat mrtvé

Evangelium ukazuje další tři způsoby, jak se v našem bližním setkat s trpícím Kristem: přijímat cizince, starat se o nemocné a navštěvovat vězněné. K nim pak křesťané přidali doprovázení zemřelého na posvátné místo, kde si ho před Bohem připomínají. Jestliže se tři první skutky tělesného milosrdenství týkaly všech a každodenně, tyto se vztahují ke zvláštním okolnostem života lidí v nesnázích. Tyto „chudé“ Ježíš zvláště miluje.

Svět volá

- V současnosti se na světě pohybuje 281 milionů migrantů (data OSN). Tři ze čtyř prchají z důvodů krizí nebo konfliktů ve svém domově.
- Asi 6 milionů dětí mladších pěti let v roce 2015 ze stejných důvodů zemřelo (data OSN).
- Ve světě bylo v roce 2016 asi 8 600 000 lidí vězněno; v ČR bylo v roce 2023 ve vězení celkem 19 569 osob.
- V roce 2019 bylo v ČR více než 2 519 000 lidí hospitalizováno v nemocnicích.

Církev v akci

- V Itálii umožnily struktury vázané na církev v posledních letech přijmout 10 000 migrantů. 6 z 10 z nich navštěvují oratoře (místa, kde se farnosti, řády nebo kongregace starají o děti a mládež).
- V každém vězení a nemocnici v Itálii je nabízena služba duchovního doprovázení.
- Společnost Nemocniční dobrovolníci, která vznikla v katolickém prostředí, ale je otevřená všem, má v Itálii 30 000 členů a 250 poboček.

BOŽÍ STYL

- „Dnes se naplnilo toto slovo Písma“.

V nazaretské synagoze Ježíš ohlásil tu nejlepší zprávu: Bůh se stal jedním z nás a přišel, aby nás osvobodil od toho, co nás v životě zotročuje: nespravedlnost, nemoc, utrpení, smrt. Udělal to s láskou, aby nám ukázal cestu: teď je na nás, abychom byli zachránci těch druhých. Můžeme začít malými a každodenními gesty náklonnosti.

2. postní týden II

Mluvmě o tom

- Všichni jsme vzhledem k druhým lidem cizinci. I přesto máme sklony – zvláště když nás k tomu povzbuzují druhí – cítit se nadřazení těm, kteří jsou nějakým způsobem noví a jiní. Uvědomme si, že i když si jen z někoho druhého děláme legraci, ubližujeme mu. Ten, kdo přichází z jiného prostředí, nás naopak může obohatit svou osobní zkušeností.
- Trpící člověk potřebuje nejen adekvátní péči, ale také blízkost, cit a podporu. Jestli máme ve své blízkosti někoho takového, zorganizujeme u něj několik návštěv nebo zasílání zpráv, kterými vyjádříme svou blízkost.
- Co říkáte zkušenosti Laury, studentky z Bologne, které je 27 let; několikrát do měsíce přinese květinu na hroby cizích lidí, o které se nikdo nestará?

SVĚDECTVÍ

Umíte si představit 15 000 **Santa Clausů** na jednom náměstí? Právě takovou scénu mohly v prosinci 2014 vidět z okna děti hospitalizované v nemocnici v Turíně. Byli mezi nimi Clausové bikers (na motocyklech); Clausové běžci; jiní jako akrobaté vylezli až k oknům a podávali dětem dárkové balíčky; jiní vešli do chodeb nemocnice oblečení jako klauni, aby rozesmáli malé pacienty. Všechny účastníky od 6 měsíců až do 90 let podpořila ekonomicky Asociace, která se stará o rodiny hospitalizovaných dětí. Nemocné děti tak pocítily blízkost druhých. Venku byly tři stupně nad nulou, ale v srdcích byla teplota mnohem vyšší...☺

Milý Pane Bože,

*Tuto postní dobu nás nauč
zvednout se z našich křesel,
vyhrnout si rukávy
a jít lidem naproti.*

*Nauč nás udělat něco nejen
pro lidi zajímavé a sympatické.*

*Ukaž nám toho, kdo je nepříjemný, plachý,
nebo stojí stranou.*

*Nauč nás vidět jeho světlo a jeho cit,
i když jsou skryté.*

Očekává jen náš první krok.

Co my s tím?

- Každý den máme co do činění s kamarády nebo spolužáky pocházejícími z jiných zemí, nebo potkáváme lidi nemocné, postižené či něčím omezené. Prvním krokem je přijmout je a nepřipomínat jim rozdíly a postižení.
- Ježíš nám připomíná další znamení něžnosti: navštívit je, aby se cítili milovaní.

3. postní týden I

8. Pochybujícím radit

9. Učit nevědomé

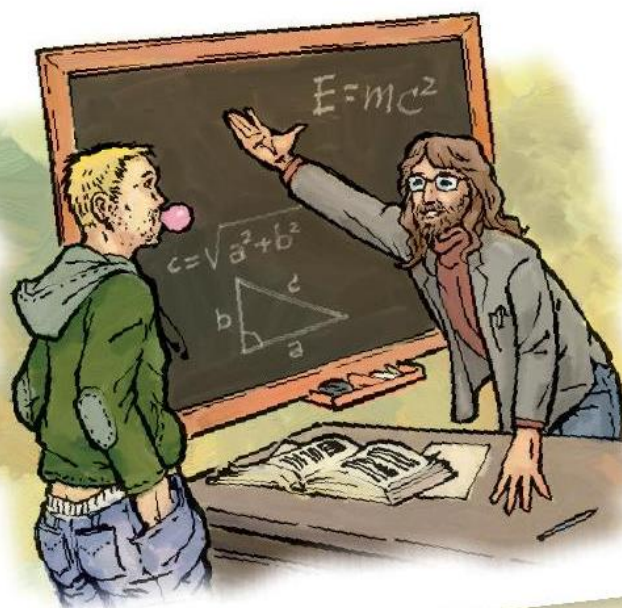
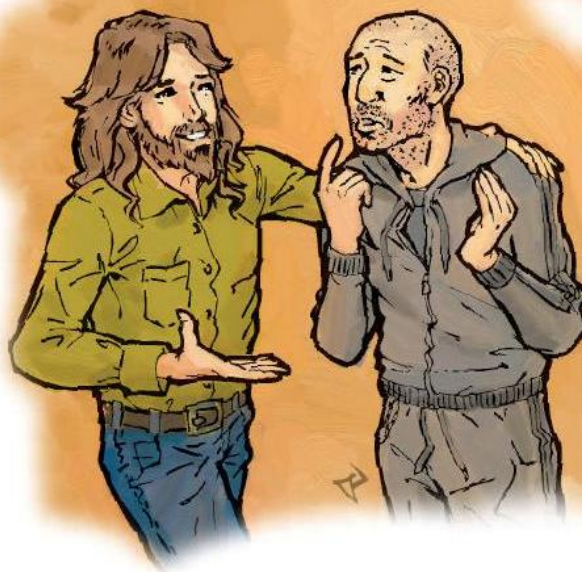
10. Napomínat hříšníky

Takzvané „duchovní skutky milosrdenství“ byly církví zamýšleny jako odpovědi na potřeby lidské duše. Takovou pomoc potřebujeme všichni. Každý z nás něco nechápe, zakouší nejistotu, hřeší a uvědomuje si to. Šťastný je ten, komu někdo laskavě poradí, najde moudrého učitele, bratra, který mu ukáže chyby, takže začne doufat, že se může změnit.

Svět volá

- V roce 2015 muselo více než 50 milionů dětí přestat chodit do školy nebo do ní vůbec nemohlo nastoupit (data OSN).
- V ČR je v současnosti zhruba 1 689 000 studentů a žáků a stát na ně vynakládá celkem 291 miliard korun (zdroj Internet).

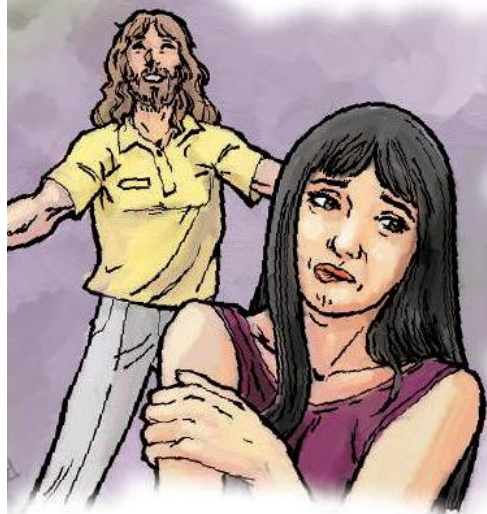
BOŽÍ STYL

- Bůh na nás nezapomněl. Dal lidstvu moudrost svého Ducha, hlubokou touhu po radosti a pokoji, hlas svědomí a svědectví proroků.
- Ježíš byl trpělivý učitel, který dokázal v lidech, s nimiž se setkal a kteří ho následovali, probudit to nejlepší. Jeho slovo je i dnes pro nás stopou štěstí.

3. postní týden II

Mluvme o tom

- Mnohým dětem se nechce chodit do školy. Je to ale nejlepší nástroj k poznávání a učení se, vklad, který nám dospělí dávají pro budoucnost. Jak bychom ho mohli nejlépe využít?
- Jedno slavné přísloví říká: „Když daruješ rybu hladovému, učiníš ho šťastným jeden den. Když ho naučíš lovit ryby, učiníš ho šťastným po celý život.“ Jsme i my schopni se rozdělit o to, co víme, pro dobro všech?
- Je snadné špatně pochopit smysl křesťanského „napominání hříšníků“. Ježíš varuje před posuzováním druhých a ukazováním na ně prstem, aniž bychom je znali. Máme spíše vstoupit do osobního rozhovoru s tím, který pochybil, s rozvahou a láskyplností, a nakonec „získat jeho duši“ (Mt 18,15).

Církev v akci

- Ve světě si váží 400 000 křesťanských misionářů, kteří hlásají a dosvědčují evangelium lidskou zralostí a blízkostí potřebným (zdroj: konference v Edinburghu, 2010).
- V Itálii působí kolem 300 000 katechetů, z větší části laiků.

SVĚDECTVÍ

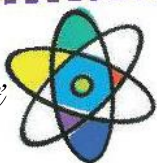
Jmenuje se **Cecilie Postiglione**, je jí 18 let, má usměvavou tvář a v roce 2015 vyhrála cenu „Nejlepší žákyně Itálie“. Je přesvědčena, že neudělala nic zvláštního: jednoduše si pečlivě pořizovala celý rok zápisky z každého předmětu. Ve skutečnosti to dělala pro Richarda, svého spolužáka ze střední školy, který byl hospitalizován kvůli transplantaci po rakovině, která byla původně považována za neoperovatelnou. Cecilie předávala své poznámky učitelům a naplnila desítky sešitů informacemi pečlivě uspořádanými tak, aby byly srozumitelné, pochopitelné a pokud možno úplné. Často je sama nosila do nemocnice, aby Richardovi mohla ještě některé věci vysvětlit, což mu pak umožnilo maturovat společně s celou třídou.

Milý Pane Bože,

*Dej nám tuto postní dobu chuť
se učit, poznávat a chápat.*

*Dej, ať se dokážeme bránit tlaku této doby,
která nás nutí naplňovat se neužitečnými
informacemi. Ať se všechno, co vnímáme,
stává pokladem, který z nás udělá opravdu
dospělé.*

*Ať se našimi znalostmi nevychloubáme nebo
neovládáme druhé; ať spíše skrze nás slouží
světu, aby byl nejkrásnějším místem pro život.*

Co my s tím ?

- Je skvělé, když poznáme nějakou novou věc a podělíme se o ni se svými přáteli; když se naučíme používat nějakou novou aplikaci a pomůžeme s tím i rodičům; když pochopíme zajímavou látku a vysvětlíme ji někomu, kdo zrovna při výkladu nemohl být.
- To, co víme, je darem, který jsme nedostali jen pro sebe. Schopnost předat to druhým je radost i umění.

4. postní týden I

11. Zarmoucené těšit

12. Modlit se za živé
i mrtvé

Tyto dva skutky lásky se mohou v očích světa zdát neúčinné a zbytečné. Vůči některým bolestem a postižením, zvláště těm psychickým a niterným, se můžeme cítit bezmocní

I lékařská věda si neví rady se smrtí. Víra nás vybízí ke sdílení slz, pokud nic jiného není možné, ale především k naději na život bez konce.

Svět volá

- Podle výzkumů Brigham Young Univerzity mezi 3 miliony lidí po celém světě dnes zažíváme nejvyšší míru osamělosti v historii lidstva. Statisticky to zvyšuje úmrtnost o 14 %, tedy dvakrát více než obezita.
- Podle posledních výzkumů se považuje 68 % světové populace za věřící v nějakou formu božství, ke kterému se vztahuje.

Církev v akci

- Mnohé farní Charity založily centra naslouchání; více než 100 tisíc řeholníků v Itálii věnují svůj život službě bližnímu a modlitbě.
- Modlitbu růžence v televizi na kanálu Sat2000 sledovalo v roce 2015 každý den na 500 000 lidí.

BOŽÍ STYL

- Celá Bible nám připomíná, že Bůh není hluchý k naléhavým modlitbám a prosbám lidí. I když se zdá, že nám neodpovídá, zůstává vždy věrný svým slibům. Nenechá nás samotné v těžkostech života. Bdí nad námi a nabízí nám svou pomoc a útěchu.
- Když stojíme před tajemstvím bolesti a smutku, připomíná nám, že cíl věčného života, ke kterému jsme byli stvořeni, nám neunikne, když s ním zůstaneme spojeni.

4. postní týden II

Mluvme o tom

- Není jednoduché potěšit někoho, kdo je v nesnázích; jeho bolest a zlost vás může přemoci. I přesto takový člověk velmi potřebuje být s někým, kdo mu bude upřímně naslouchat a dodá mu naději. I ten, kdo vyloudí na tváři úsměv svým vtipem, pomáhá odtrhnout pohled od problémů a zmírnit jejich dopad.
- Co říkáte Nicolettě, mladé studentce, která kvůli své absolventské práci „darovala“ pět set polibků na tvář těm, kteří procházeli kostelním náměstím v Miláně a přitom sledovala překvapené a pobavené reakce lidí? Myslíte si, že těm lidem nějak pomohla?
- Ve chvílích bezmoci je snadné zpanikařit nebo být sklíčený. V takové chvíli nám Ježíš doporučuje modlitbu: vložit náš smutek s důvěrou do rukou Božích.

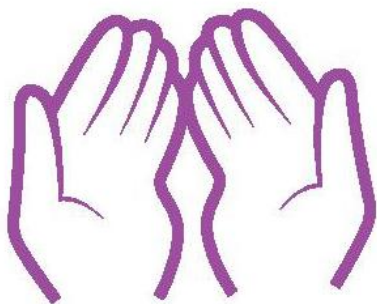
SVĚDECTVÍ

„Budu mít svátek a alespoň tento den bych se chtěl nechat hýčkat a nadechnout se vůně života. Díky za dobré srdce těch, kteří mi napíšu.“ **Pasquale Buono** z provincie Caserta, který je od svých patnácti let částečně ochrnutý kvůli mozkové mrtvici, žije ve svých 63 letech sám v dvoupokojovém bytě. Jeho děti jsou už velké a žijí kvůli rodině nebo práci daleko. Pasquale měl nápad uveřejnit tato slova v celostátních novinách. Odpověď lidí byla úžasná: tři obrovské pytle plné blahopřání, jablečný dort z Piemontu, tričko Národního fotbalového klubu, pokojová rostlina od místní farnosti. Pasquale, který se vypořádával s těžkým osudem, má dnes oči plné života a znovu se začal smát jako dítě.

Co my s tím?

- Když občas stojíme před těžkými situacemi, máme dojem, že nemůžeme pro ty, které máme rádi, udělat nic, nanejvýš s nimi můžeme plakat. Babičky mají ale radu, jen zdánlivě ze starých časů: „Modli se.“
- Papež František nikdy nezapomene požádat pro sebe o modlitbu jako laskavost od toho, s kým se setká.
- Pro křesťana je modlitba velkým darem; pro toho, kdo nevěří, to může znamenat alespoň jednu pozitivní myšlenku ve světě navíc.

*Milý Pane Bože,
Tuto postní dobu
mne nauč modlit se.
S klidem, důvěrou a spontánně.
S radostí, nadějí a jednoduchostí.
Slovem, myšlenkou, gestem.
S láskou toho, kdo děkuje,
vzpomíná, stará se.
S jistotou, že nejlepší místo,
kam vložit toho, koho mám rád,
je tvoje srdce.*

5. postní týden I

13. Trpělivě snášet nepříjemné lidi

14. Odpouštět urážky

To jsou asi nejobtížnější skutky lásky. Někdy je těžké snášet lidi sympatické, natož pak nesympatické. Zdá se, že záměrně ničí naše plány, házejí nám klacky pod nohy, srážejí naše nadšení. Někteří z nich se chovají jako nepřátelé a zdá se, že na nás mají vždycky spadenou.

Ale z hněvu se nezrodí nic jiného než hněv, z násilí další násilí. Odpuštění je jediná síla, schopná rozbít tvrdou skořápku, která uzavírá srdce. Někdy se zdá, že to nestačí. Ale čas nakonec ukáže sílu odpuštění.

Církev v akci

- Papež Pavel VI. v roce 1967 zavedl Světový den míru, které se slaví každý rok 1. ledna.
- U příležitosti jubilea v roce 2000 chtěl Jan Pavel II. „očistit paměť“ církve tím, že požádá o odpuštění minulých a současných hříchů církve Boha i lidi.

Svět volá

- Podle portálu „Války ve světě“ z června roku 2015 bylo 65 států světa zapojeno ve válkách a ozbrojených konfliktech.
- Zároveň byla zaznamenána existence více než 650 partyzánských nebo povstaleckých milic.

BOŽÍ STYL

- „Milosrdenství je poslední a nejvyšší čin, kterým nám Bůh jde naproti,“ píše papež František. Jeho trpělivost je nekonečná a díky jeho odpuštění se můžeme znovu narodit. Je to skutečně ten největší z jeho darů. Nedává nám ho proto, že je benevolentní a tolik mu na nás nezáleží. Stvořil nás, proto jedině On nás může do hloubky pochopit. Stal se člověkem a tím nás ujistil, že pochopí naše těžkosti. Žádá nás jen o pokoru přijmout naše omezení, aby nám pak mohl pomoci růst, a nakonec nás spasil.

5. postní týden II

Mluvme o tom

- Papež František napsal: „Odpuštění je nástrojem, který je nám dán do rukou, abychom dosáhli vyrovnanosti srdce. Zanechat zášť, hněv, násilí a pomstu je nezbytnou podmínkou šťastného života.“ (Misericordiae Vultus, 9). Jsme o tom přesvědčeni? Už jsme to zakusili?
- Nikdy nás asi nenapadlo, že přes všechny naše dobré úmysly jsme to častokrát my, které musí rodiče, učitelé a kamarádi snášet. „Jestli nemáš přítele, který tě opraví, zaplať nepříteli, aby ti tuto službu prokázal“ (Pythagoras). Může nám okolí pomoci najít naše přednosti, ale také odhalit naše chyby?

SVĚDECTVÍ

Co zažili a co si mysleli učitelé a spolužáci **Kristýny**, když si uvědomili, že mají co do činění se slepým dítětem? Rozpaky, rozčilení nebo solidaritu? V obci Aquaviva, sicilské oblasti v provincii Agrigento, se mnozí ozbrojili dobrou vůlí a svatou trpělivostí. Odpoledne po škole se její spolužáci z druhé třídy – šest chlapců a tři děvčata – učili číst a psát v Braillově písmu. V den Kristýniných narozenin jí pak předali svá přání v písmu pro nevidomé. Ona jim pak na oplátku dokázala sdílet své zkušenosti ze světa „tmy“ a přitom ukázala, jak dokáže poznat své spolužáky podle čichu a dotyku. Pro děti se pak v přestávkách mezi hodinami stala nejoblíbenější hrou „slepá moucha“.

Co my s tím?

- Nikdo se neraduje z toho, že má nepřátele, že se na něj někdo mračí nebo s ním nemluví. Je krásnější mít lehké srdce a žít v pokoji se všemi.
- Někdy je obtížné někoho snášet, vzdát se a nemstít se. A přesto schopnost nechat věci být, omluvit se, říci dobré slovo nebo usmát se je tajemství křesťanského pokoje. A tak mohou jednat všichni v jakémkoli věku.

*Milý Pane Bože,
V této postní době mi, prosím, dej moudrost
neoplácet druhému to, co mi provedl,
jeho nespravedlnost; dej mi svobodu necítit se
uražený a znevažovaný kvůli bezdůvodným a
falešným urážkám druhých;
dej mi moudrost umět poznat za projevem
hněvu toho, kdo je zklamaný a trpící;
dej mi odvahu odpustit a zapomenout chyby
a špatnosti toho, kdo je vedle mne;
dej mi radost ze znovuoživení pokoje,
přátelství a citu po daru odpuštění.*